

Flere saker av høy relevans for EUs videre satsing på forskning og innovasjon

Flere saker av høy relevans for EUs videre satsing på forskning og innovasjon ble drøftet i Brussel og Strasbourg i uken mellom 6. og 10. juni. Kommisjonen avsluttet høringen om nytt rammeverk for neste generasjons programsatsing på forskning og innovasjon (CSF) med en stor konferanse i Brussel. Europaparlamentet vedtok sin holdning til nytt langtidsbudsjett for EU og sitt syn på prioriteringer for dette. Parlamentet vedtok også en resolusjon om midtveisevalueringen av Det syvende rammeprogrammet for forskning (FP7). Kommisjonen la dessuten frem landspesifikke politikk anbefalinger som et ledd i Det europeiske semester og en rapport om status for innovasjon i EU kalt "Innovation Union Competitiveness Report". Norge er omfattet av denne rapporten, blant annet gjennom et eget vedlegg med en landprofil for Norge.

Kort om de ulike sakene:

1. Nytt strategisk rammeverk for forsknings- og innovasjonsstøtte (CSF)

Kommisjonen avsluttet 20. mai høringen om neste generasjons programsatsing på forskning og innovasjon – "Common Strategic Framework for Research and Innovation" (CSF). Avslutningen av høringen ble markert med en stor konferanse i Brussel fredag 10. juni. Det var betydelig interesse for konferansen og rundt 750 personer deltok. Kommisjonen har mottatt mer enn **2000 innspill** i høringen, herunder 775 posisjonspapirer. Om lag halvparten av innspillene er fra universitets- og høyskolesektoren. Konsultasjonene har vakt interesse globalt, og er fulgt tett blant andre av Kina. I tillegg til forsknings- og innovasjonskommissær Máire Geoghegan-Quinn deltok kommissærene Olli Rehn (økonomiske spørsmål og pengepolitikk), Janez Potocnik (miljø) og Michel Barnier (indre marked). Fra Europaparlamentet deltok blant andre Maria Da Graca Carvalho (EPP-gruppen) og Marisa Matias (GUE-gruppen), rapportører for henholdsvis forenkling i EUs syvende rammeprogram for forskning og CSF.

Konferansen innebar både en videreføring av høringen om CSF og en overordnet oppsummering av den. Forsknings- og innovasjonskommissær Máire Geoghegan-Quinn oppsummerte med at det er stor grad av enighet om følgende på bakgrunn av høringen:

- Støtte til et *felles* strategisk rammeverk for forskning og innovasjon
- Radikal forenkling
- Kontinuitet, med særlig fokus på European Research Council (ERC), Marie Curie og "collaborative research"
- Støtte langs hele innovasjonskjeden
- Mindre preskriptive og mer åpne utlysninger
- Balanse mellom nysgjerrighetsdrevne forskning og politiske prioriteringer
- Sterk støtte til mer "bottom-up" forskning

Innspillene i høringen vil tas i betraktning når Kommisjonen nå utvikler sitt formelle CSF-forslag, som kommer i november 2011. Det har vært en navnekonkurranse om det nye rammeverket. Kommisjonen har mottatt 1600 forslag. Tre av disse har vært gjenstand for en

internettavstemning, og Kommisjonen vil snart presentere vinnere blant disse tre: ”DISCOVERY 2020”, ”IMAGINE 2020” og ”HORIZON 2020”.

Quinns taler og videoopptak fra CSF-konferansen finnes [her](#).

Kommissæren for økonomi og pengespørsmål, Olli Rehn, understreket i sitt innlegg behovet for finansiell konsolidering og vekstfremmende tiltak for EU og medlemslandene fremover, men understreket også at det er lite trolig med budsjettøkninger på kort sikt. Eksisterende ressurser må derfor utnyttes best mulig.

Miljøkommissær Janez Potocnik mente neste programsatsing må rettes mer mot de store samfunnsutfordringene, og at alle relevante kommissærer for disse utfordringene nå må være kommissærer også for forskning og innovasjon. Kommissær for det indre marked og tjenester, Michel Barnier, argumenterte for økte ressurser til forskning og innovasjon, og relaterte dette til tre forutsetninger for suksess for EU; revitalisering av det indre marked, fortsatt satsing på samholdighet/solidaritet og økt innovasjonstakt.

2. Langtidsbudsjettet for EU og Det europeiske semester

Europaparlamentet (EP) avholdt i forrige uke sin månedlige plenums sesjon i Strasbourg. Parlamentet drøftet og stemte over Parlamentets holdning til nytt langtidsbudsjett for EU og en resolusjon om midtveiseevalueringen av **Det syvende rammeprogrammet for forskning (FP7)**.

Langtidsbudsjettet

Europaparlamentets holdning til det neste langtidsbudsjettet for EU ble vedtatt med stort flertall i Strasbourg den 8. juni. Vedtaket foregriper dermed Kommisjonens forslag til nytt langtidsbudsjett, som legges frem den 29. juni. Parlamentet legger stor vekt på **Europa 2020-strategien** og ressurser til oppfølging av denne. **Europa 2020** må være hovedreferansen for det neste langtidsbudsjettet, ifølge Europaparlamentet. Mens enkelte medlemsland (Storbritannia, Frankrike, Tyskland, Nederland og Finland) har tatt til orde for å fryse EUs budsjettutgifter på 2013-nivået i det neste langtidsbudsjettet, mener Parlamentet en videreføring av budsjettet på samme nivå (1,06 prosent av EUs BNI for 2013) ikke er tilstrekkelig til å følge opp EUs forpliktelser og politiske prioriteringer. Europaparlamentet går derfor inn for en økning i det neste langtidsbudsjettet **5 prosent sammenlignet med tallet for 2013**. Europaparlamentet utfordrer samtidig medlemsland som ønsker å fryse budsjettnivået til å klargjøre hvilke politikkområder som eventuelt skal nedprioriteres fremover.

Forskning og innovasjon kommer ut som en klar budsjettprioritering fra Parlamentets side. Europaparlamentsmedlem Carvalho understreket på CSF-konferansen at dette er det eneste området hvor Europaparlamentet konkret nevner en økning. Parlamentet viser blant annet til at målet i Europa 2020 om tre prosent av BNP til FoU (forskning og utvikling) krever investeringer i størrelsesordenen 130 milliarder euro fra EU og medlemslandene *per år*, og det dobbelte fra privat sektor. Europaparlamentet mener derfor at EUs bidrag må øke. Parlamentet viser til at blant annet klima- og energiforskning er områder som trenger en opptrapping og kobler en økning i finansieringen av forskning til krav om forenkling i prosedyrene for forskningsstøtte. Forskning og innovasjon må kobles tettere.

Parlamentet fremholder i resolusjonen at de to største budsjettområdene - samhörighets-/regionalpolitikken og landbruksstøtten - bør videreføres på samme nivå som i dag. Styrket institusjonell kapasitet på alle nivåer - EU, nasjonalt og regionalt - er vesentlig for oppfølging av EUs politikk og prioriteringer, mener Parlamentet.

Europaparlamentet går inn for en **syv-årig periode** også for det neste langtidsbudsjettet, og åpner samtidig for at EU kan gå over til et tiårig langtidsbudsjett (5+5 modell) fra og med 2021. Lengden på EU-programmene ble for innværende periode synkronisert med lengden på langtidsbudsjettet (7-årige).

Europaparlamentet legger stor vekt på europeisk tilleggsverdi – ”European Added Value” (EAV) - ved tiltak på europeisk nivå og koordinering av ressurser, og mener det er et potensial for flere tiltak på europeisk nivå som kan gi en slik tilleggsverdi og mener dette bør legges til grunn i de kommende budsjettforhandlingene.

Resolusjonen om langtidsbudsjettet for EU finnes [her](#):

Det europeiske semester

Mens diskusjonene om EUs langtidsbudsjett for alvor starter denne sommeren og handler om EUs politikk og prioriteringer, går det første europeiske semester nå mot sin slutt i EU etter at Kommisjonen den 7. juni la frem sine vurderinger og anbefalinger knyttet til *medlemslandenes* reformprogrammer (”National Reform Programs” (NRPs)). Utarbeidelse av slike reformprogrammer inngår i Det europeiske semester. Dette er en halvårig prosess som skal gjentas hvert år fremover, og er rettet mot sterkere koordinering av økonomisk politikk og budsjettarbeid mellom EU og medlemslandene. Kommisjonen har utarbeidet **27 sett med landspesifikke anbefalinger** på bakgrunn av landenes reformprogrammer, samt et eget sett med anbefalinger for eurosonen. Prosessen skal ikke minst medvirke til økonomisk gjeninnhenting og utvikling i EU, blant annet ved å bidra inn mot de nasjonale budsjettprosessene til høsten. Anbefalingene skal nå drøftes i Rådet og vedtas endelig i Det europeiske råd i juni. Kommisjonen anbefaler blant annet at medlemslandene styrker innsatsen for å nå Europa 2020-målene, herunder innenfor forskning (tre prosent av EUs BNP) og utdanning.

Kommisjonspresident José Manuel Barroso sa ved fremleggelsen av pakken at EU er på riktig spor når det gjelder å nå mål knyttet til utslippsreduksjoner, fornybar energi og redusert skolefravall. Han sa samtidig at det må en forsterket innsats til for å nå mål innenfor sysselsetting, *forskning og utvikling*, energieffektivisering, høyere utdanning og fattigdomsreduksjon. Medlemslandene bør - selv i en vanskelig økonomisk situasjon - opprettholde investeringene i vekstfremmende tiltak som forskning, innovasjon og utdanning, ifølge Barroso.

En oversikt over de ulike EU-landenes FoU/BNP-mål finnes [her](#).

Monitorering i forbindelse med Det europeiske semester og landspesifikke anbefalinger finnes [her](#).

3. Midtveisevaluering av det syvende rammeprogrammet for forskning (FP7) og innovasjonsrapport

Europaparlamentets resolusjon om FP7

Europaparlamentet vedtok den 8. juni også en resolusjon om midtveiseevalueringen av det syvende rammeprogrammet for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjonsaktiviteter (FP7). Parlamentet mener forskning og innovasjon er helt nødvendig for økonomisk gjeninnhenting i EU. Parlamentet støtter de ti hovedanbefalingene i evalueringen og ber Kommisjonen gjennomføre disse for å sikre god utnyttelse av siste del av FP7. (Administrerende direktør i Norges forskningsråd, Arvid Hallén, deltok i evalueringspanelet – les sak om dette fra eu-norge.org [her](#)). Parlamentet understreker at mens det er gitt tilsagn om støtte på i alt **25,8 milliarder euro** i de første fire årene av FP7, er det et høyere beløp som skal omsettes i forskningsaktiviteter - hele **28,8 milliarder euro** i de tre siste årene av programmet. Resultatene fra rammeprogrammet viser ifølge Europaparlamentet at det er en klar europeisk tilleggsverdi ved prosjektene i programmet. Europaparlamentet mener samtidig at vellykkede resultater ikke kommuniseres godt nok, og oppfordrer Kommisjonen til å styrke arbeidet med dette.

Mens Parlamentet i resolusjonen om langtidsbudsjettet snakker om en betydelig økning av budsjettet for ”FP8”, er Parlamentet mer konkrete i denne resolusjonen ved å fremholde at de primært ønsker en **dobling av budsjettet**. Parlamentet understreker på samme tid at finansiering ikke må stå alene som virkemiddel. Bedre rammebetingelser blant annet for innovative bedrifter må også på plass.

Parlamentet ser fragmentering i forskningsfinansiering i Europa som en stor utfordring, og mener at **samarbeid og koordinering** mellom EU-programmer og nasjonale programmer må settes øverst på den forskningspolitiske agendaen. Parlamentet mener ”Cooperation”-programmet i FP7 må rettes mer inn mot de mest presserende (samfunns-)utfordringene for EU i siste periode, og at innovasjon (demonstrasjonsaktiviteter, ”proof of concept” med mer) må få en mer fremtredende rolle. Rammeprogrammets evne til å utløse investeringer i forskning i privat sektor bør analyseres nærmere. Deltakelsen av nye medlemsland og kvinner må styrkes. Parlamentet mener at kvinner primært deltar i mindre og lite profilerte prosjekter i FP7. Forskningen i Europa må få bedre arbeidsforhold, og Europaparlamentet mener innsatsen for forenkling i rammeprogrammets rutiner og regler må videreføres og styrkes. Europa 2020-strategien med flaggskipet innovasjonsunionen må stå sentralt i den videre forsknings- og innovasjonsinnsatsen, som også må knyttes sterkere opp mot andre EU-strategier innenfor ressurseffektivitet, råvarer og digital agenda.

Forsknings- og innovasjonskommisær Quinn sa i et åpningsinnlegg i Strasbourg at det ikke er stor uenighet mellom Kommisjonen og Parlamentet om evalueringen.

Resolusjonen om midtveiseevalueringen av FP7 finnes [her](#).

Innovasjonsrapporten ”Innovation Union Competitiveness report”

Kommisjonen la 9.juni frem ”Innovation Union Competitiveness report”, som gir en vurdering av status for, og resultater av, forskningsinvesteringene i EU og seks assosierte land, deriblant Norge. Rapporten skal bidra til gjennomføringen av Europa 2020-strategien gjennom å gi en statistikk- og økonomianalyse av hovedtrekk innenfor forskning og innovasjon i et europeisk perspektiv. Internasjonale sammenligninger er en del av dette. Rapporten gjennomgår en lang rekke data innenfor ulike områder, og skal blant annet hjelpe beslutningstagere i medlemsland og assosierte land til å foreta en vurdering av situasjonen hva gjelder forskning og innovasjon i eget

land. Den skal også synliggjøre hva Innovasjonsunionen og det europeiske forskningsområdet (European Research Area) kan bidra med i møtet med økonomiske og samfunnsmessige utfordringer.

Rapporten fremholder at det er behov for forbedringer på flere områder. Investeringene i forskning øker, men ikke tilstrekkelig raskt. Det er også behov for smartere investeringer i forskning og innovasjon, både i offentlig og privat sektor. Det trengs mer forsknings samarbeid både internt i EU og internasjonalt, og det må legges bedre til rette for innovative småbedrifter og innovasjon for å håndtere klimautfordringene. Utdanningssystemene må ta i større grad ta inn over seg kompetansebehov i næringslivet.

Norge er ifølge rapporten et land med vekst i forskningsinvesteringene som er høyere enn EU-gjennomsnittet, men plasseres også i en gruppe med EU-land med en beskjeden økning i såkalt "FoU-intensitet". Norge vurderes positivt blant annet når det gjelder SMB (små og mellomstore bedrifter) og FoU. Rapporten vurderer også situasjonen innenfor høyere utdanning/universiteter. Status for kvinner i forskningen inngår også i rapporten.

Pressemelding om "Innovation Union Competitiveness Report" finnes [her](#):

Landprofilen for Norge finnes [her](#):

Rapporten vil komme hvert annet år. Den bygger på Innovation Union Scoreboard og erstatter den tidligere "Science, Technology and Competitiveness Report".